

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

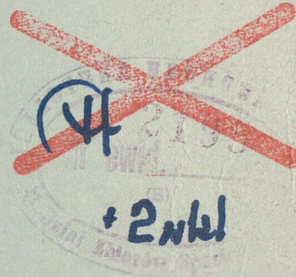
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

ASG WP wewn. 4016/86

JAWNE

POUFNE

Egz. Nr 1

Ppłk dypl. Zdzisław KULAWIK

**OPRACOWANIE ĆWICZEŃ TAKTYCZNO-SPECJALNYCH
W ZWIĄZKU TAKTYCZNYM**

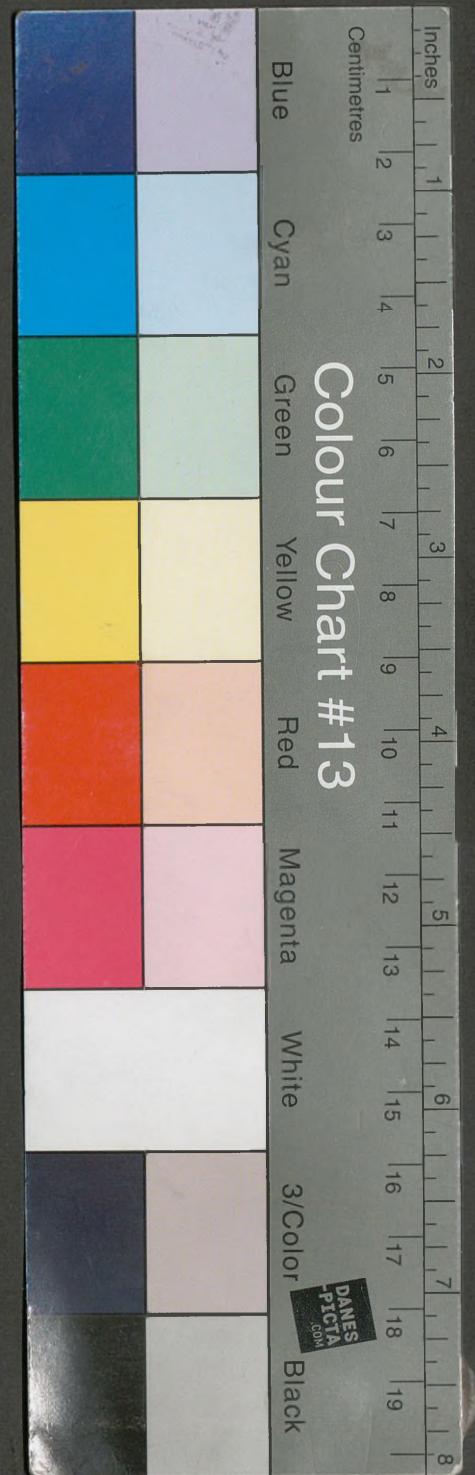
SKRYPT

55369

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

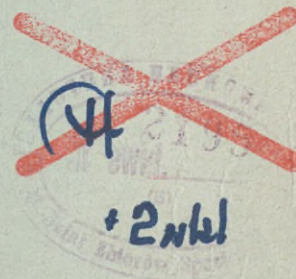
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

ASG WP wewn. 4016/86

JAWNE

~~POUFNE~~

Egz. Nr 1

Ppłk dypl. Zdzisław KULAWIK

OPRACOWANIE ĆWICZEŃ TAKTYCZNO-SPECJALNYCH
W ZWIĄZKU TAKTYCZNYM

SKRYPT

55369

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1986

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

POUFNE

Egz.nr 1

ASG WP wewn. 4016/86

Przeklasyfikowana z *Poufne* na *jawne*

podstawa przekl. Wykaz Aktualnych Wojskowych

Wydawnictw Wewnętrznych szl. gen. *1527/2001*

data i podpis *M. 1002. Włoczek. Armie Oli*

ppłk dypl. Zdzisław KULAWIK

OPRACOWANIE ĆWICZEN TAKTYCZNO-SPECJALNYCH W
ZWIĄZKU TAKTYCZNYM

Skrypt

SPIS TRESCI

	str.
WSTĘP.....	3
I. ORGANIZACJA OPRACOWANIA ĆWICZENIA	5
1. Obowiązki zastępcy dowódcy-kwatermistrza /kierownika ćwiczenia/ w zakresie opracowania ćwiczenia taktyczno-tyłowego	6
2. Kolejność i treść pracy autora /zespołu autorskiego/ ćwiczenia	7
3. Opracowanie ćwiczeń taktycznych z wojskami	10
II. FORMA I TREŚĆ PODSTAWOWYCH DOKUMENTÓW ĆWICZENIA	11
1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia	11
1a/ część opisowa	11
1b/ część graficzna	15
2. Plan działania tyłów	17
3. Założenie taktyczne	19
4. Plan przekazywania informacji ćwiczącym	22
5. Rozkaz w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia	22
ZAKOŃCZENIE	23
BIBLIOGRAFIA	24
ZAŁĄCZNIKI	25
Nr 1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia .. wklejka 1 po str ...	24
Nr 2. Plan działania tyłów .. wklejka 2 po str....	24
Nr 3. Wstępne zarządzenie tyłowe armii	25
Nr 4. Rozkaz tyłowy armii	26

OPRACOWANIE ĆWICZEŃ TAKTYCZNO-TYLÓWYCH W ZWIĄZKU TAKTYCZNYM

WSTĘP

Konieczność utrzymywania wojsk i tyłów w stałej gotowości bojowej wymaga ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności kierowania oddziałami i pododdziałami tyłowymi w różnych złożonych sytuacjach bojowych i warunkach terenowych. Skuteczność szkolenia w głównej mierze zależy od form i metod organizacyjnych stosowanych w sztabach i wojskach. Dużo uwagi w procesie przygotowania zajęć /ćwiczeń/ należy zwrócić na odpowiedni dobór zagadnień szkoleniowych stosowny do założonych celów w procesie szkolenia.

W sztabach i wojskach szkolenie planuje się na podstawie obowiązujących dyrektyw, wytycznych do szkolenia na dany rok, programów i planów szkolenia oraz innych aktów normatywnych. Szkolenie planuje się w następujących formach szkoleniowych:

samokształcenie /praca samodzielna/ - jako podstawowa forma podnoszenia wiedzy i rozszerzenia zainteresowań na inne dziedziny przez kadrę zawodową, gdzie szkolony w stosunku do siebie jest jednocześnie nauczycielem i uczniem;

wykłady - polegają na słownym przekazaniu szkolonym zagadnień zawartych w temacie przy wykorzystaniu środków poglądowych.

Przekazywane materiały w wykładach powinny być oparte na przykładach z historii, z praktyki i odpowiadać założeniom regulaminów i instrukcji;

seminaria - prowadzi się zazwyczaj po wykładzie /kilku wykładach/ lub przed zajęciami praktycznymi w celu ugruntowania i pogłębiania wiadomości teoretycznych;

ćwiczenia - z różnymi stopniami trudności od najprostrzych do złożonych i skomplikowanych.

Ćwiczenie jest procesem polegającym na takiej organizacji układu czynności osób funkcyjnych i zespołów, która w konsekwencji doprowadza do określonych sprawności i nawyków funkcjonujących w różnych warunkach życia i prowadzenia działań przez dowódców, sztaby i poszczególnych żołnierzy. Organizacja układu czynności w ćwiczeniu wynika z konieczności wyboru i zastosowania założeń teoretycznych w praktyce w konkretnym terenie oraz w określonych warunkach atmosferycznych.

Podstawowym celem dydaktycznym ćwiczeń jest podejmowanie decyzji w określonym czasie przy zastosowaniu ciągłego współdziałania w zespole. Do realizacji tego celu niezbędne jest zrozumienie przez wszystkich ćwiczących przyjętych do rozwiązania w ćwiczeniu zadań zbliżonych maksymalnie do warunków współczesnego pola walki. Wymaga to stosowania najróżnorodniejszych form, metod i sposobów szkolenia żołnierzy, począwszy od najprostszych i schematycznych do najbardziej skomplikowanych i odbiegających od schematów.

Do szkolenia zespołów, sztabów i wojsk można stosować następujące rodzaje ćwiczeń:

ćwiczenia grupowe - są formą nauczynia praktycznego w których wszyscy szkoleni przerabiają ustalone w logicznej kolejności zagadnienia, pełniąc jedną funkcję, a prowadzący zajęcia występuje w roli przełożonego. Ćwiczenia grupowe są z reguły ćwiczeniami jednostronnymi i jednoszczęblowymi i mogą być kompleksowe lub epizodyczne w zależności od zakresu tematu;

Podstawą do prowadzenia ćwiczenia grupowego jest opracowanie metodyczne;

treningi sztabowe - mogą być prowadzone w sali lub w terenie i zazwyczaj będą ćwiczeniami epizodycznymi. Kierownikiem treningu sztabowego z oficerami kwatermistrzostwa dywizji będzie zastępca dowódcy dywizji - kwatermistrz. Tematyka treningu sztabowego powinna obejmować zasadnicze zagadnienia z zakresu zabezpieczenia tyłowego wojsk. Poprzez treningi sztabowe powinno się dochodzić do nowych form pracy odpowiadających współczesnym wymaganiom, a jednocześnie doskonalić ćwiczących w podejmowaniu decyzji, opracowywaniu dokumentów i współpracy w zespole /TSD/;

ćwiczenia dowódczo-sztabowe /taktyczno-tyłowe/ w których zespół ćwiczący stanowi jednolity w swej strukturze organ dowodzenia wojskami /tyłami/ gdzie każdy ćwiczący pełni funkcję zgodnie z zajmowanym przez siebie stanowiskiem służbowym lub wyznaczoną mu funkcję na okres ćwiczeń. Ćwiczenie dowódczo-sztabowe będzie zawsze ćwiczeniem kompleksowym.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe mogą być prowadzone jako ćwiczenia na mapach lub ćwiczenia szkieletowe.

Ćwiczenia taktyczne z wojskami - w których istotą jest szkolenie dowódców, sztabów i wojsk na bazie jednolitego tła operacyjno-tak-

tycznego, opracowanego dla różnorodnych działań bojowych w skomplikowanych warunkach terenowych, o różnych porach roku, doby i w różnych warunkach atmosferycznych. We wszystkich ćwiczeniach z wojskami powinny brać udział oddziały i pododdziały tyłowe, oraz oficerowie kwatermistrzostwa o jeden szczebel wyżej od szczebla ćwiczącego.

Udział tyłów w ćwiczeniu z wojskami ogranicza umowność, zapewnia w większym stopniu realność rozwiązywanych zagadnień zabezpieczenia tyłowego wojsk w warunkach pola walki, a dowódców zmusza do podejmowania decyzji z uwzględnieniem możliwości tyłów.

W procesie szkolenia może być stosowanych jeszcze szereg innych form - jak repetycje, konwersatorium, zajęcia instruktażowe itp., ale przedstawione tu uznano za podstawowe, dlatego zostały skrótowo omówione.

Dotychczas przedstawione zostały formy szkolenia, a w nich miejsce poszczególnych rodzajów ćwiczeń w procesie szkolenia wojsk. Na tej podstawie można teraz przystąpić do omówienia organizacji opracowania ćwiczeń taktyczno-tyłowych w dywizji.

I. ORGANIZACJA OPRACOWANIA ĆWICZENIA

Mówiąc o opracowaniu ćwiczeń taktyczno-tyłowych musimy wyłączyć z nich, do oddzielnego omówienia, ćwiczenia taktyczne z wojskami, gdyż jest nieco inna procedura ich opracowania i prowadzenia. Pozostałe ćwiczenia będą omówione wspólnie, ze zwróceniem uwagi na szczególne cechy występujące podczas ich opracowania.

Za organizację, opracowanie i prowadzenie ćwiczeń taktyczno-tyłowych w związku taktycznym ponosi odpowiedzialność zastępca dowódcy kwatermistrz i on powinien być kierownikiem taktyczno-tyłowego ćwiczenia. Opracowanie i organizacyjną stronę przygotowania ćwiczenia kwatermistrz zazwyczaj powierza swojemu zastępcy do spraw organizacji i planowania.

Podstawę do opracowania ćwiczeń stanowią:

- obowiązujące dyrektywy;
- wytyczne do szkolenia Głównego Kwatermistrza WP i kwatermistrza OW na dany rok;
- programy i plany szkolenia.

Podczas przygotowania i opracowania ćwiczeń należy uwzględniać zasady zawarte w regulaminach, instrukcjach i innych dokumentach normatywnych, a ponadto możliwości w zakresie warunków organizacji ćwiczenia oraz wytyczne przełożonych.

1. Opracowanie ćwiczeń taktyczno-tyłowych

a. Oblowiązki zastępcy dowódcy - kwatermistrza^{1/} kierownika ćwiczenia/ w zakresie opracowania ćwiczenia taktyczno-tyłowego

Przed przystąpieniem do opracowania i organizacji ćwiczenia - kwatermistrz powinien uświadomić sobie treść tematu, zrozumieć rodzaj i cel ćwiczenia, przeanalizować konkretne warunki i potrzeby szkolonych /oficerów kwatermistrzostwa dywizji i oddziałów tyłowych/ oraz przemyśleć stronę organizacyjną ćwiczenia. Dokładne zrozumienie powyższych problemów pozwoli uzmysłwić sobie jakie warunki muszą być spełnione, aby w pełni osiągnąć zakładany główny cel. Na tej podstawie kwatermistrz może ustalić realne cele i zagadnienia szkoleniowe stosowne do podjętego tematu ćwiczenia.

Nie jest możliwe aby w jednym ćwiczeniu przerobić wszystkie zagadnienia wchodzące w zakres zabezpieczenia tyłowego wojsk dlatego też trzeba je dzielić na kolejne ćwiczenia w taki sposób, aby zachować logiczną kolejność i w całym cyklu ćwiczeń przerobić wszystkie zagadnienia tyłowe. Wybierając zagadnienia do ćwiczenia należy uwzględnić, które były przerobione w poprzednim ćwiczeniu i w jakim stopniu zostały opanowane. Słabo opanowane zagadnienia z poprzedniego ćwiczenia mogą być powtórzone w ćwiczeniu kolejnym.

W wyniku analizy wszystkich wspomnianych czynników kwatermistrz powinien ustalić ogólną koncepcję taktyczno-metodyczną ćwiczenia /Może być opracowana na zwykłej kartce papieru/.

Kolejną czynnością kwatermistrza będzie wyznaczenie autora ćwiczenia, któremu w wytycznych do opracowania ćwiczenia/najlepiej pisemnych/kwatermistrz podaje przyjętą koncepcję ćwiczenia. W zależności od rodzaju i tematu ćwiczenia może być wyznaczony autor ćwiczenia jednoosobowo lub zespół autorski w składzie kilku osób, z głównym autorem na czele.

Wytyczne kwatermistrza dla autora ćwiczenia powinny stworzyć ogólną wizję przyszłego ćwiczenia i mogą być krótkie ale zwarte lub też zawierać szerszy wachlarz zagadnień, a w szczególności:

- temat ćwiczenia - zgodny z programem szkolenia;

- rodzaj ćwiczenia;

1/ W dalszej treści/niniejszego skryptu/zamiast zastępcą dowódcy - kwatermistrz będzie używane określenie: "kwatermistrz"

- ogólne cele ćwiczenia - które mogą być rozwijane przez autora ćwiczenia;
- zagadnienia szkoleniowe ćwiczenia - mogą to być główne do uszczegółowienia i rozwinięcia przez autora ćwiczenia;
- rejon /kierunek/ ćwiczenia;
- czas i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia;
- skład ćwiczących sztabów /pododdziałów/;
- terminy opracowania poszczególnych dokumentów ćwiczenia.

Kwatermistrz przez cały czas nadzoruje pracę autora ćwiczenia /zespołu autorskiego/, udziela pomocy i jeśli zachodzi taka konieczność uściśla lub rozwija dane przekazane w wytycznych do opracowania ćwiczenia. Czynności te kwatermistrz może wykonywać osobiście lub zlecić je zastępcy do spraw organizacji i planowania.

2. Kolejność i treść pracy autora /zespołu autorskiego /ćwiczenia^{2/}

Pracę autora ćwiczenia można podzielić na dwa okresy:

- okres przygotowawczo-organizacyjny;
- okres opracowania dokumentacji ćwiczenia.

W okresie przygotowawczo-organizacyjnym autor ćwiczenia musi wykonać cały szereg czynności przygotowawczych /wstępnych/ a to:

- dokonać dogłębnej analizy tematu ćwiczenia i wytycznych jakie otrzymał od kwatermistrza do opracowania ćwiczenia;
- uświadomić sobie główny cel ćwiczenia i kto ma wziąć udział w ćwiczeniu;
- przemyśleć jakie problemy zostały określone przez przełożonego, a jakie rozstrzygnąć musi sam autor ćwiczenia;
- zebrać i przestudiować obowiązujące materiały szkoleniowe dotyczące tematu ćwiczenia ;
- wyszukać przykłady historyczne oraz z ćwiczeń prowadzonych w wojskach;
- sformułować odpowiednie wnioski teoretyczne, a następnie przebudować je w koncepcję taktyczno-tyłową ćwiczenia;
- ustalić i sformułować ostateczne cele i zagadnienia szkoleniowe ćwiczenia;
- ustalić i sporządzić plan pracy w którym określić zasadnicze czynności autora ćwiczenia związane z opracowaniem dokumentacji oraz terminy ich realizacji;

----- *treść*
 2/ W dalszej części niniejszego skryptu /będzie używane określenie "autor ćwiczenia".

- wybrać rejon ćwiczenia, który powinien zapewnić przerobienie planowanych zagadnień szkoleniowych i osiągnięcie zakładanych celów, oraz stwarzać ćwiczącym warunki zmuszające do rozwijania wyobraźni taktyczno-tyłowej;

- dla ćwiczeń prowadzonych w terenie określić limity kilometrów i zużycia środków materiałowych oraz przeprowadzić rekonesans rejonu ćwiczeń;

- określić zespoły /komórki/ jakie będą brały udział w ćwiczeniu.

Po tak przeprowadzonych czynnościach wstępnych autorowi ćwiczenia rysuje się dość szczegółowa koncepcja ćwiczenia, którą przed przystąpieniem do opracowania dokumentów ćwiczenia przedstawia do akceptacji kwatermistrzowi dywizji w formie planu przygotowania ćwiczenia.

Plan przygotowania ćwiczenia opracowuje się w formie opisowej, a pewne jego treści mogą być opracowane w formie tabel. Plan podpisuje autor ćwiczenia, a zatwierdza kwatermistrz /kierownik ćwiczenia/.

Dane zawarte w planie przygotowania ćwiczenia zatwierdzone przez kwatermistrza stanowią podstawę do opracowania pozostałych dokumentów ćwiczenia i mogą być zmienione w trakcie jego opracowania tylko za zgodą kwatermistrza, po odpowiednim uzasadnieniu wprowadzonych zmian.

Plan przygotowania ćwiczenia powinien zawierać:

- I. Temat ćwiczenia - zgodny z programem szkolenia;
- II. Cele szkoleniowe jakie mogą być osiągnięte w ćwiczeniu;
- III. Zagadnienia szkoleniowe tak dobrane aby po ich przerobieniu w trakcie ćwiczenia zostały osiągnięte założone cele szkoleniowe;
- IV.a/ skład zespołu autorskiego z podaniem zajmowanych stanowisk służbowych i wyodrębnieniem głównego autora;
- b/ wykaz przedsięwzięć organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za te przedsięwzięcia oraz terminów ich realizacji. Może być przedstawiony w formie tabeli i powinien zawierać takie przedsięwzięcia jak: zapoznanie z ogólną koncepcją ćwiczenia i udzielenie wytycznych do opracowania ćwiczenia - kierownik ćwiczenia; opracowanie dokumentacji ćwiczenia - zespół autorski; opracowanie rozkazu /zarządzenia/ w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia - główny autor ćwiczenia; przeprowadzenie szkolenia z kierownictwem ćwiczenia i zespołem podgrywającym - kierownik ćwiczenia; sprawdzenie przygotowania pomieszczeń

/sprzętu/ do przeprowadzenia ćwiczenia itp.

V. Skład kierownictwa ćwiczenia i zespołu podgrywającego.

VI. Terminy

- opracowania planu przeprowadzenia ćwiczenia;
- opracowanie pozostałych dokumentów ćwiczenia;
- przeprowadzenie rekonesansu - tylko do ćwiczeń w terenie;
- wydanie rozkazu w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia;
- przygotowanie materiałów do ćwiczenia /map/ i udzielenie wytycznych do przygotowania pomieszczeń dla ćwiczących itp;
- gotowość kierownictwa ćwiczenia;
- gotowość ćwiczących w miejscu ćwiczenia.

W okresie opracowania dokumentacji ćwiczenia autor ćwiczenia opracowuje całą dokumentację ćwiczenia wraz ze wszystkimi załącznikami niezbędnymi do przeprowadzenia ćwiczenia. W celu właściwego przeprowadzenia ćwiczenia oprócz omówionego już planu przygotowania ćwiczenia należy opracować:

- ✓ 1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia - w formie opisowej;
- ✓ 2. Założenia taktyczne wraz z sytuacją tyłową i niezbędnymi załącznikami;
- ✓ 3. Rozkazy i zarządzenia bojowe i tyłowe;
- ✓ 4. Plan łączności;
- 5. Plan regulacji ruchu - tylko do ćwiczeń w terenie;
- 6. Plan pozorowania pola walki - tylko do ćwiczeń z wojskami prowadzonymi w terenie;
- 7. Plan strzelań amunicją bojową - tylko w ćwiczeniach ze strzelaniem amunicją bojową;
- 8. Schemat sytuacji tarczowej - tylko w ćwiczeniach ze strzelaniem amunicją bojową;
- ✓ 9. Plan przekazywania informacji ćwiczącym;
- ✓ 10. Rozkaz /zarządzenie/ w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia.

Ponadto w formie załączników opracowuje się:

- ✓ 1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia - część graficzna - na mapie 1:100 000.
- ✓ 2. Plan działania tyłów - część graficzna na mapie 1:100 000.

W zależności od potrzeb mogą być opracowane dodatkowo inne dokumenty

zalecone przez kierownika ćwiczenia.

3. Opracowanie ćwiczeń taktycznych z wojskami

Kierownictwo ćwiczeń z wojskami sprawują dowódcy o jeden szczebel wyżej od dowódcy szczebla ćwiczącego, a ćwiczenie opracowuje jego sztab, zastępcy oraz szefowie rodzajów wojsk i służb. Przez sztab dywizji będą więc opracowywane: ćwiczenia dla pułków. W opracowaniu tych ćwiczeń powinien brać również udział kwatermistrz dywizji lub wyznaczony przez niego oficer, który wchodziłby również w skład kierownictwa ćwiczenia. Zazwyczaj jeśli kierownikiem ćwiczenia będzie dowódca dywizji to zastępcą jego do spraw tyłowych będzie kwatermistrz, jeśli natomiast kierownikiem ćwiczenia będzie szef sztabu dywizji lub zastępca dowódcy dywizji do spraw liniowych, to zastępcą do spraw tyłowych może być zastępca kwatermistrza dywizji do spraw organizacji i planowania.

We wszystkich ćwiczeniach z wojskami powinny brać udział pododdziały /oddziały/ tyłowe zgodnie z decyzją kierownika ćwiczenia, a ponadto:

- w ćwiczeniach batalionowych - kwatermistrz pułku i wyznaczeni szefowie zaopatrzenia;
- w ćwiczeniach pułkowych - kwatermistrz dywizji i szefowie służb;
- w ćwiczeniach dywizyjnych - kwatermistrz okręgu wojskowego z grupą oficerów rodzajów wojsk i służb.

W celu należytego przeszkolenia pododdziałów tyłowych wyznaczonych do ćwiczenia oraz zapewnienia właściwej pracy oficerów kwatermistrzostwa dywizji biorących udział w ćwiczeniu. Wyznaczony do zespołu autorskiego oficer kwatermistrzostwa powinien:

- określić temat i cele szkoleniowe dla tyłów;
- wyznaczyć skład pododdziałów /oddziałów/ tyłowych do ćwiczenia;
- opracować dane tyłowe do planu przeprowadzenia ćwiczenia, założeń i innych dokumentów ćwiczenia;
- opracować plan działania tyłów;
- rozpoznać i przygotować rejon ćwiczeń pod względem potrzeb zabezpieczenia materiałowego i medycznego wojsk;
- zorganizować zabezpieczenie materiałowe i medyczne oddziałów ćwiczących;
- określić potrzeby tyłów na środki łączności, pozoracji itp. niezbędne do właściwego przebiegu i osiągnięcia założonych celów ćwiczenia;

II. FORMA I TREŚĆ PODSTAWOWYCH DOKUMENTÓW ĆWICZENIA

1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia

Plan przeprowadzenia ćwiczenia jest podstawowym dokumentem opracowanym przez autora dla kierownictwa ćwiczenia zapewniającym właściwy przebieg ćwiczenia. Plan przeprowadzenia ćwiczenia autor ćwiczenia opracowuje w dwóch częściach:

- część opisowa;
- część graficzna na mapie.

1a. Część opisowa planu przeprowadzenia ćwiczenia

Omówimy teraz kolejno wszystkie punkty planu przeprowadzenia ćwiczenia jakie autor powinien opracować i co powinny one zawierać. Najpierw umieszczamy klauzulę dla kogo dokument jest przeznaczony: "Dla kierownictwa ćwiczenia". Następnie należy podać nazwę dokumentu, a więc "PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA /część opisowa/" a pod tym skalę i godła map.

Dalej kolejno w punktach:

- I. TEMAT: np. "ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH"
- II. CELE SZKOLENIOWE: Cele mogą być różne zależnie od etapu szkolenia w jakim ćwiczenie jest prowadzone np:
 1. Zgrywać kwatermistrzostwo dywizji w zakresie planowania i organizowania przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych.
 2. Doskonalić ćwiczące zespoły w wypracowaniu danych do decyzji dowódcy i opracowaniu podstawowych dokumentów taktyczno-tyłowych.
 3. Sprawdzić przydatność opracowanych dokumentów do kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk dywizji.
- III. RODZAJ ĆWICZENIA: np:

Jednostronne, jednoszczeblowe tyłowe ćwiczenie dowódczo-sztabowe.
- IV. CZAS PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA
Należy podać godzinę i datę rozpoczęcia oraz zakończenia ćwiczenia.
- V. SKŁAD WOJSK:
 - A. "ZACHODNI" - dla ćwiczeń dywizyjnych wystarczy podać skład

oraz procent ukończenia w ludziach i sprzęcie korpusu armijnego

B. "WSCHODNI": Należy podać skład oraz procent ukończenia w ludziach i sprzęcie wojsk o jeden szczebel wyżej od ćwiczących a więc w przypadku ćwiczenia dywizyjnego skład armii

C. Ćwicząca dywizja - podać jej numer i skład oddziałów organicznych i przydzielonych

D. Skład biorących udział w ćwiczeniu
Należy tu wyszczególnić jakie komórki, zespoły, oddziały itp. biorą praktycznie udział w ćwiczeniu

VI. ROZMACH ĆWICZENIA.

A. "WSCHODNI" :

1. Szerokość pasa natarcia /obrony/;

2. Głębokość zadań /obrony/:

- zadanie bliższe;

- zadanie dnia;

3. Tempo działań;

- prędkość marszu;

- średnie tempo natarcia;

- średnie tempo przełamania.

Dane te należy podać w stosunku do szczebla ćwiczącego i o jeden szczebel wyżej.

B. "ZACHODNI"

Należy podać takie same dane jak dla wschodnich, dostosowane oczywiście do zakładanego charakteru działań.

VII. WARUNKI ORGANIZACJI ĆWICZENIA

A. OGÓLNE

Należy podać jakie działania prowadził szczebel ćwiczący dotychczas i jak doszło do takiego, a nie innego położenia. Co będzie robiła dywizja i w jakim czasie /jakie ma zadanie/. W jakich warunkach będą prowadzone działania /z użyciem, czy bez użycia broni masowego rażenia/. Na jakim kierunku operacyjnym będzie prowadzone ćwiczenie. Jakie zakładane jest ukończenie stron itp.

B. TYŁOWE

- jakie jest położenie oddziałów tyłowych dywizji oraz pododdziałów tyłowych pułków;

- aktualny stan środków materiałowych w oddziałach i tyłach;
- limity zużycia środków materiałowych na dzień następny;
- organizacja dowozu środków materiałowych /kto, kiedy, gdzie, ile jakich środków dowozi/.
- jakie przewidywane jest wzmocnienie tyłowe dywizji przez armię szczególnie jeśli chodzi o siły medyczne;
- jakie przewiduje się straty sanitarne i kto będzie prowadził ewakuację medyczną itp.

C. ZAMIAR STRON

"Zachodni" - Należy podać jakie działania prowadzili, które doprowadziły do określonego położenia wojsk.

Jakie zadanie w którym rzucie i na jakim kierunku prowadził ^{dywizja} korpus armijny i na jakiej rubieży się znajduje.

Zamiar dowódcy korpusu armijnego.

Zamiar dowódcy dywizji zachodnich działającej na kierunku ćwiczącej dywizji.

"WSCHODNI". Położenie wojsk i zamiar dowódcy armii oraz zamiar dowódcy ćwiczącej dywizji.

VIII. ETAPY ĆWICZENIA - gdzie należy podać:

Temat etapu: np: "ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI PODCZAS ORGANIZACJI NATARCIA"

Czas trwania etapu: operacyjny i astronomiczny - godzinę i dzień rozpoczęcia i zakończenia;

Następnie w formie tabelarycznej przedstawić:

- w kolumnie 1 - rozbitcie przyjętego w etapie czasu operacyjnego na poszczególne zagadnienia szkoleniowe;
- w kolumnie 2 - rozbitcie czasu astronomicznego;
- w kolumnie 3 - zagadnienia szkoleniowe jakie będą przerabiane w ćwiczeniu.
- w kolumnie 4 - zasadnicze przedsięwzięcia realizowane przez kierownika ćwiczenia.

W kolumnie tej należy podać w chronologicznym porządku wszystkie czynności jakie powinien wykonywać kierownik ćwiczenia oraz jego zastępcy i pomocnicy.

Mogą to być takie czynności jak:

"Sprawdzenie przygotowania zespółów do pracy"

"Wręczenie ćwiczącym założenia nr 1 wraz z położeniem wyjściowym wojsk"

"Kierownik ćwiczenia kontroluje pracę zespołu podczas informowania operacyjno-tyłowego i postawienia wytycznych do przygotowania danych do decyzji dowódcy dywizji, a kierownik ćwiczenia nadzoruje pracę zespołu podczas prowadzenia:

- analizy zadania;
- kalkulacji czasu;
- wydawania zarządzeń wstępnych;
- oceny sytuacji tyłowej itp".

"Kierownik ćwiczenia wysłuchuje meldunku kwatermistrza danych do decyzji dowódcy i akceptuje podjętą decyzję zabezpieczenia tyłowego itd. itp".

W ten sam sposób opracowuje się kolejne etapy ćwiczenia.

Należy zwrócić uwagę na to, aby zakończenie poszczególnych etapów wypadało przed przewidywaną w czasie astronomicznym przerwą na posiłek lub odpoczynek.

IX. ORGANIZACJA PODGRYWKI

Należy podać za jakie elementy niećwiczące /dowództwa, sztaby itp/ będą podgrywane poszczególne sytuacje i przez kogo:

- za sztab i dowództwo armii - pomocnik kierownika ćwiczenia do spraw taktyczno-operacyjnych;
- za kwatermistrza, sztab kwatermistrzostwa armii, ABMZ i jednostki medyczne - pomocnik kierownika ćwiczenia do spraw tyłowych;
- za pododdziały tyłowe oddziałów - dowódcy kompanii zaopatrzenia i medycznych oddziałów itp.

Zespół podgrywający będzie przekazywał dane ćwiczącym w odpowiednim czasie w oparciu o dane zawarte w planie przekazywania informacji ćwiczącym oraz mapy z aktualną sytuacją.

X. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI

Należy określić jaka łączność zostanie rozwinięta dla ćwiczących w relacjach z przełożonym i podwładnymi, w tym również z podgrywką. Jeśli będzie stosowana łączność radiowa to na jakich danych radiowych będzie przebiegała praca oraz jakie będą stosowane tabele rozmównicze i kryptonimy.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia podpisuje główny autor ćwiczenia.

Załącznikiem do planu przeprowadzenia ćwiczenia może być plan omówienia ćwiczenia, w którym należy przedstawić przedsięwzięcia takie jak:

- zapoznanie ćwiczących z celami, ogólnym tłem taktyczno-tyłowym

oraz zamiarem stron-przedsięwzięcie to powinien przeprowadzić autor ćwiczenia;

- zasadnicze omówienie ćwiczenia, w którym kierownik ćwiczenia powinien omówić najważniejsze problemy jakie należało przerobić w ćwiczeniu, i w jaki sposób zostały przerobione /strony pozytywne i negatywne/ ocenić pracę poszczególnych zespołów, ze zwróceniem uwagi na najlepiej i najsłabiej wywiązujących się z obowiązków na ćwiczeniach;

- wytyczne do dalszego szkolenia, które również w formie zadań stawia kierownik ćwiczenia.

1b/ Część graficzna planu przeprowadzenia ćwiczenia

Część graficzną planu przeprowadzenia ćwiczenia na szczeblu związku taktycznego opracowuje się na mapie w skali 1:100 000.

Pracę na mapie rozpoczynamy od nadania stopnia tajności dokumentu umieszczając klauzulę w prawym górnym rogu. Dla wszystkich ćwiczeń prowadzonych w dywizji będzie ona nosiła klauzulę "TAJNE", a pod tym w zależności od ilości wykonywanych egzemplarzy: "egz.nr", lub "egz.pojedynczy". Plan przeprowadzenia ćwiczenia będzie zwykle wykonywany w jednym egzemplarzu.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia podlega zatwierdzeniu przez przełożonego kierownika ćwiczenia. Jeśli kierownikiem ćwiczenia taktyczno-tyłowego będzie kwatermistrz dywizji to plan przeprowadzenia ćwiczenia może zatwierdzić dowódca dywizji, jeśli natomiast kwatermistrz byłby ćwiczącym, a kierownikiem ćwiczenia byłby dowódca dywizji to wówczas plan przeprowadzenia ćwiczenia taktyczno-tyłowego zatwierdzałby kwatermistrz okręgu wojskowego.

Klauzulę o zatwierdzeniu wpisuje się w lewym górnym rogu mapy pisząc: "ZATWIERDZAM", a pod tym stanowisko oraz stopień, imię i nazwisko osoby zatwierdzającej.

Następnie na mapie wpisujemy właściwy jej tytuł np: "PLAN PRZEPROWADZENIA TYŁOWEGO ĆWICZENIA DOWODCZO-SZTABOWEGO NA TEMAT: ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH".

Plan przeprowadzenia ćwiczenia podpisują z lewej strony autor ćwiczenia, natomiast z prawej strony kierownik ćwiczenia podając zajmowane stanowisko służbowe. W lewym dolnym rogu mapy należy wykonać rozdzielnik tak jak na każdym dokumencie o treści niejawnej.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia - część graficzna w swej głównej części powinien obejmować

I. Zamiar operacyjno-taktyczny /taktyczny/ stron:

- zamiar działań o jeden szczebel wyżej od ćwiczącego, a więc w ćwiczeniach dywizyjnych zamiar dowódcy armii;
- zamiar strony przeciwnej szczebla korpusu armijnego i związku taktycznego znajdującego się w pasie działań dywizji.

II. Położenie wyjściowe, a w tym:

- wojska będące w styczności z zaznaczeniem rejonów rozmieszczenia ważniejszych oddziałów i urządzeń po stronie zachodniej, dywizji ćwiczącej i sąsiadów;
- wojska w rejonach wyjściowych poszczególnymi oddziałami /pododdziałami/ ich stanowiska dowodzenia i tyłowe stanowiska dowodzenia;
- rejon rozmieszczenia tyłów dywizji ćwiczącej /do pododdziałów włącznie/;
- rejon rozmieszczenia tyłów armii/ABMZ, OABMZ, odwody medyczne armii itp/ oraz elementy tyłowe frontu będące na kierunku działania dywizji /OBSZF/;

III. Zadania bojowe wojsk:

- zadanie bojowe armii;
- zadania bojowe dywizji oraz rubież wprowadzenia oddziałów do walki;
- kierunek głównego uderzenia /wysiłku/;
- obiekty do rażenia bronią jądrową;
- zadania bojowe sąsiadów.

IV. Zarys dynamiki walki w zakresie niezbędnym do osiągnięcia założonych celów szkoleniowych.

W tym celu należy opracować 2-3 położenia wojsk o określonych godzinach i w stosunku do nich usytuowanie tyłów w taki sposób aby zapewnić przerobienie zaplanowanych w ćwiczeniu zagadnień szkoleniowych /dowóz środków materiałowych, ewakuacja rannych, likwidacja skutków uderzeń bronią masowego rażenia itp./

V. Organizacja tyłów:

- rozmieszczenie tyłów z chwilą wyjścia wojsk na rubież wprowadzenia do walki i wykonywania zadania bliższego;

- planowane rozmieszczenie oddziałów /pododdziałów/ i urządzeń tyłowych po wykonaniu zadania bliższego i zadania dnia dywizji;
- drogi dowozu i ewakuacji w rejonie wyjściowym i do rubieży styczności wojsk.

VI. Rozmieszczenie stanowisk dowodzenia oraz tyłowych stanowisk dowodzenia dywizji i armii w rejonie wyjściowym i przemieszczanie ich w trakcie prowadzenia działań.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia może być opracowany na jednej lub na kilku mapach /oddzielnie, położenie wyjściowe stron, zamiar stron, zarys dynamiki walki itp/. Dla ćwiczeń taktyczno-tyłowych powinien być opracowany na jednej mapie.

Tak opracowany plan przeprowadzenia ćwiczenia wraz z załącznikami kierownik ćwiczenia przedstawia osobiście do zatwierdzenia swojemu bezpośredniemu przełożonemu.

W ćwiczeniach taktyczno tyłowych opracowuje się ponadto plan działania tyłów. Może on być opracowany jako oddzielny dokument lub jako załącznik do planu przeprowadzenia ćwiczenia.

Plan działania tyłów opracowuje się na mapie w takiej samej skali i w analogicznym układzie jak plan przeprowadzenia ćwiczenia graficznie z niezbędnymi kalkulacjami i danymi przedstawionymi w formie opisowej lub tabelarycznej.

Jeśli plan działania tyłów jest opracowany jako oddzielny dokument, podlega zatwierdzeniu przez przełożonego na tych samych zasadach jak plan przeprowadzenia ćwiczenia.

~~Przykładowy plan przeprowadzenia ćwiczenia przedstawia załącznik nr 1.~~

2. Plan działania tyłów

Plan działania tyłów powinien obejmować:

- I. Przedni skraj /rubież styczności wojsk/, symbolicznie bez przedstawiania rejonów obrony i rozmieszczenia wojsk.
- II. Linie rozgraniczenia
- III. Dane o nieprzyjacielu:
 - kierunki działania nieprzyjaciela, które mogą mieć istotny wpływ na pracę tyłów lub bezpośrednio zagrażać pododdziałom /oddziałom/ i urządzeniom tyłowym;
 - ważniejsze obiekty i urządzenia tyłowe nieprzyjaciela, które należałoby zdobyć w czasie działań i mogłyby być wykorzystane

ne do obsługi wojsk własnych /szpitale, warsztaty remontowe, składy ze środkami materiałowymi, bazy transportowe, rurociągi polowe itp/;

- rejon zagrożony działaniem grup dywersyjnych, rozbitych grup nieprzyjaciela itp;

- kolejne rubieże obrony nieprzyjaciela.

IV. Położenie wyjściowe:

- rejon rozmieszczenia obiektów tyłowych wojsk będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem na kierunku działania dywizji i możliwości korzystania z nich podczas przejścia na rubież ataku/np: punkty medyczne z ilością miejsc do wykorzystania itp/;
- rejon rozmieszczenia oddziałów /pododdziałów/ i ważniejszych urządzeń tyłowych dywizji /bzaop, łm, brem/ do pododdziałów włącznie;
- rejon rozmieszczenia tyłów podwładnych do bpz i bpm włącznie;
- rejon rozmieszczenia tyłów armii /ABMZ, OABMZ, odwody medyczne, bchem tyłów itp/ oraz czas ich rozwinięcia i skład;
- tyłowe stanowiska dowodzenia przełożonego, własne, podwładnych i sąsiadów;
- drogi dowozu i ewakuacji w rejonie wyjściowym i do SO artylerii.

V. Dane decyzyjne:

- rubież wprowadzenia do walki oddziałów dywizji;
- zadania oddziałów /bez kierunków działania/ oraz rejon ich ześrodkowania po wyprowadzeniu z walki;
- rejon wysadzenia desantów taktycznych itp.

VI. Elementy organizacji tyłów:

- rubież zatrzymania kolumn tyłowych na drogach z chwilą wyjścia wojsk na rubież ataku;
- rejon rozwinięcia DPM na całą głębokość zadania dnia z uwidocznieniem jakimi siłami są rozwijane;
- rejon rozwinięcia elementów zabezpieczenia technicznego;
- rejon rozwinięcia DPZ po wykonaniu zadania dnia dywizji.

VII. Dane dotyczące zabezpieczenia materiałowego:

- graficznie przedstawić punkty spotkania transportu podczas dowozu środków materiałowych do oddziałów dywizji w rejonie wyjściowym, na SO artylerii i w trakcie prowadzenia walki

- tabelarycznie dowożone środki materiałowe do poszczególnych oddziałów z wyszczególnieniem: rodzaju środka, ilości i czasu dowozu
- rejon przyjęcia środków materiałowych z armii na koniec dnia walki z wyszczególnieniem ilości i rodzaju środków
- wykorzystanie transportu bzaop do dowozu i ewakuacji tabelarycznie lub w formie wykresu z wykazaniem czasu zajęcia transportu.

Ponadto inne dane, które kierownik ćwiczenia uzna za konieczne takie jak: wielkości strat poniesionych przez oddziały tyłowe w poszczególnych okresach działań oraz inne dane niezbędne do podegrania ćwiczącym lub też do rozwiązania przez ćwiczących.

~~Przykładowy plan działania tyłów - przedstawia załącznik nr 2.~~

VIII. Dane dotyczące zabezpieczenia medycznego:

- szpitale stacjonarne /wojskowe i cywilne/ w pobliżu dróg przegrupowania i rejonu wyjściowego z podaniem ilości łóżek do wykorzystania;
- przewidywane straty sanitarne w czasie prowadzenia działań z rozbi-
ciem na okresy /zadania/ i sposób ewakuacji - można przedstawić w for-
mie tabelarycznej lub na schemacie;
- rubieże przewidywanych strat sanitarnych z rozbi-
ciem na oddziały i wykazaniem ilości rannych;
- wykorzystanie transportu sanitarnego organicznego i przydzielone-
go oraz transportu ogólnego przeznaczenia do ewakuacji rannych w po-
szczególnych okresach walki. Może być przedstawiony w formieabela-
rycznej lub wykresu.

3. Założenie taktyczne

Założenie taktyczne opracowuje się na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia oddzielnie dla każdej z ćwiczących stron.

Założenie może być opracowane w formie tekstowej z załącznikami, /w tym mapa lub kalka z położeniem wyjściowym/ lub też na mapie /kalce/ uzupełnionej legendą.

Najczęściej jednak stosowaną formą jest forma tekstowa z załącznikami.

Do każdego z ćwiczeń może być opracowane jedno założenie główne lub kilka założeń do poszczególnych sytuacji taktycznych. Jeśli opracowuje się kilka założeń to należy je ponumerować /założenie taktyczne nr 1, 2 itd./

Założenie do ćwiczenia taktyczno-tyłowego może być opracowane jako założenie taktyczne z sytuacją tyłową w załączniku i wtedy będzie miało układ: I sytuacja ogólna; II sytuacja szczegółowa; III dane

dotatkowe; IV praca do wykonania i załączniki lub też, założenie taktyczne wraz z sytuacją tyłową i wtedy będzie miało następujący układ: I sytuacja ogólna; II sytuacja szczegółowa; III sytuacja tyłowa; IV dane dodatkowe; V praca do wykonania i załączniki.

Założenie taktyczne na stronie tytułowej z prawej strony od góry powinno mieć adnotację dla kogo jest opracowane np: "Dla kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących", następnie podaje się "ZAŁOŻENIE TAKTYCZNE Nr 1", a jeśli opracowuje się tylko jedno założenie to można go nazwać "ZAŁOŻENIE TAKTYCZNE", lub "ZAŁOŻENIE GŁÓWNE". Pod nazwą założenia podajemy skalę i nomenklaturę map.

W sytuacji ogólnej należy określić:

- jakie działania prowadzili zachodni, które doprowadziły do takiego, a nie innego położenia ich wojsk. Na jakich kierunkach mają powodzenie, a na jakich natarcie ich zostało zatrzymane. Następnie należy podać dane dotyczące korpusu armijnego /jego położenie i jakie związki taktyczne ma w pierwszym i drugim rzucie/;
- jakie działania i na jakiej rubieży prowadzą wschodni. Położenie armii w której skład wchodzi ćwicząca dywizja i urzutowanie armii;
- w jakich warunkach prowadzone są działania;
- jaka jest sytuacja meteorologiczna itp.

W sytuacji szczegółowej:

- pełniejsze dane o nieprzyjacielu, powinny określać położenie dywizji będącej przed frontem, położenie jej brygad i jakie wykonują działania;
- położenie i działanie wojsk własnych, a konkretnie ćwiczącej dywizji /jakie działania prowadziła dotychczas, w jakim położeniu znajduje się obecnie, jakie zadanie ma do wykonania/;
- położenie sąsiadów i jakie przedsięwzięcia wykonują na korzyść ćwiczącej dywizji /np. utrzymanie zajmowanej rubieży, zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy głównego zgrupowania uderzeniowego armii itp./.

W sytuacji tyłowej:

- rozmieszczenie oddziałów tyłowych dywizji oraz tyłów szczebla nadrzędnego lub podwładnych /w zależności od potrzeb/ można się tu odwołać również do załącznika /kalka lub mapa/;
- ukompletowanie oddziałów tyłowych, które w zasadzie można ująć w formie tabeli podając: oddział; stan osobowy i poszczególne rodzaje sprzętu i transportu;
- stan środków materiałowych w jednostkach kalkulacyjno-operacyjnych lub w tonach z rozbiciem na poszczególne oddziały i tyły dywizji, poszczególnymi rodzajami środków materiałowych - również może być przedstawiony w formie tabeli:

- sytuacja medyczna a w tym: stan rannych i chorych w poszczególnych oddziałach dywizji; stan sanitarno-higieniczny wojsk oraz warunki sanitarno-epidemiczne rejonu i na kierunku przyszłych działań.
- stan techniczny pojazdów mechanicznych i sprzętu technicznego oddziałów /pododdziałów/ tyłowych oraz wymagane przedsięwzięcia z tego zakresu.

W danych dodatkowych:

- w danych dodatkowych mogą być podane informacje, które ze względu na ich treść nie mogły być umieszczone w poprzednich rozdziałach założenia, a są niezbędne do podjęcia decyzji lub prawidłowego przebiegu ćwiczenia i mogą dotyczyć np:
- danych z wstępnego zarządzenia bojowego;
- stanu dróg dowozu i ewakuacji;
- zniszczeń w rejonie przewidywanych działań bojowych;
- rejonów działań grup dywersyjno-rozpoznawczych;
- stopnia napromienienia wojsk;
- rejonów skażonych;
- przydzielonych sił i środków oraz terminów awizowanych transportów z zaopatrzeniem;
- charakteru terenu, prognozy pogody itp.

W pracy do wykonania

Należy określić jakie czynności powinni wykonać szkoleni przed rozpoczęciem ćwiczenia i mogą one dotyczyć:

- przestudiowania określonej literatury fachowej z zakresu tematu ćwiczenia, mogą to być pozycje podręcznikowe, instrukcje, regulaminy, artykuły itp.;
- jakie dokumenty, czy materiały ćwiczący mają wykonać w ramach nauki własnej /pracy samodzielnej/ do czasu rozpoczęcia ćwiczenia.

Załączniki:

Załącznikami do założenia mogą być:

- wstępne zarządzenie tyłowe armii;
- rozkaz tyłowy armii /w terminie późniejszym/;
- położenie wyjściowe /kalka lub mapa/;
- zestawienie stanu ilościowego i wyposażenia wojsk itp.

Założenie opracowuje się w takiej ilości aby zapewnić możliwość przygotowania się wszystkich szkolonych do ćwiczenia oraz kierownictwu

ćwiczenia, aparatowi rozjemczemu, zespołowi podgrywającemu itp.

Założenie podpisuje kierownik ćwiczenia, podając stopień imię i nazwisko.

Przykładowe wstępne zarządzenie tyłowe przedstawia załącznik nr 3, a rozkaz tyłowy armii - załącznik nr 4.²

4. Plan przekazywania informacji ćwiczącym

Plan przekazywania informacji ćwiczącym opracowuje się do ćwiczeń dowódczo-sztabowych i treningów sztabowych.

Plan przekazywania informacji ćwiczącym powinien być opracowany w ścisłej korelacji z etapami ćwiczenia zawartymi w planie przeprowadzenia ćwiczenia. Służy on do podawania ćwiczącym wiadomości w trakcie prowadzenia ćwiczenia. Powinny w nim być zawarte wszystkie informacje jakie mają napłynąć do zespołów ćwiczących od podwładnych, przełożonych i sąsiadów, tych wszystkich, którzy praktycznie nie uczestniczą w ćwiczeniu. Informacje te mogą być przekazywane przez kierownictwo ćwiczenia lub zespół podgrywający.

Wszystkie dane w planie przekazywania informacji ćwiczącym układa się systematycznie w czasie astronomicznym w dowiązaniu do przerobionych etapów i zagadnień w ćwiczeniu oraz do przewidywanego rozwoju działań.

Plan sporządza się w formie tabelarycznej wyszczególniając:

- czas przekazania informacji;
- etap i przerabiane zagadnienie szkoleniowe;
- adresat, treść informacji i nadawca.

Autor ćwiczenia opracowując plan przekazywania informacji ćwiczącym, musi dokładnie przeanalizować przewidywany przebieg ćwiczenia i umieścić w nim wszystkie informacje, które w normalnych warunkach pola walki napływałyby do ćwiczących z różnych źródeł.

Plan taki powinni posiadać: kierownictwo ćwiczenia i zespół podgrywający.

5. Rozkaz w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia

Rozkaz w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia ćwiczenia opracowuje się po opracowaniu planu przeprowadzenia ćwiczenia i rozstrzygnięciu podstawowych problemów organizacyjnych. Rozkaz wydaje dowódca. Jeśli w rozkazie nie wszystkie problemy zostaną rozstrzygnięte, wtedy szefowie rodzajów wojsk i kwatermistrz mogą wydać dodatkowe zarządzenia.

W rozkazie należy przedstawić:

- co jest podstawą do przeprowadzenia ćwiczenia np. "Zgodnie z kalendarzowym planem szkolenia służb kwatermistrzowskich na rok szkolny 19..., w dniach 10-11 grudnia zostanie przeprowadzone tylowe ćwiczenie dowódczo-sztabowe na temat: "ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH".

- w celu właściwego przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia po słowie ROZKAZUJĘ: w punktach:

1. Kogo wyznacza się na kierownika ćwiczenia.
2. Miejsce przeprowadzenia ćwiczenia /garnizon/.
3. Skład kierownictwa ćwiczenia, grupy podgrywającej i zespołu kontrolno-badawczego /może być w załączniku/.
4. Kto bierze udział w ćwiczeniu /skład ćwiczących/ i termin stawienia.
5. Ubiór ćwiczących.
6. Kto w jakim terminie i co powinien przygotować dla zapewnienia sprawnego przeprowadzenia ćwiczenia /przygotowanie map, pomieszczeń, czynnej łączności, wyżywienie i zakwaterowanie uczestników ćwiczenia itp/.
7. Ćwiczenie zakończyć omówieniem, które potraktować jako podsumowanie całorocznego szkolenia służb kwatermistrzowskich.
8. Termin przedstawienia wniosków z przeprowadzonego ćwiczenia.

Rozkaz wykonuje się w niezbędnej ilości egzemplarzy, aby zapewnić zapoznanie się z nim wszystkich zainteresowanych.

Rozkaz podpisuje dowódca dywizji jeśli ćwiczenie jest opracowane i prowadzone tylko dla kwatermistrzostwa dywizji, lub dowódca okręgu wojskowego jeśli ćwiczenie na ten sam temat będzie opracowane przez kwatermistrzostwo OW i będą w nim uczestniczyć kwatermistrzostwa związków taktycznych okręgu wojskowego.

ZAKOŃCZENIE

W niniejszym skrypcie przedstawione zostały specyficzne cechy i omówione wybrane dokumenty opracowywane do ćwiczeń taktyczno-tyłowych. Jest jeszcze cały szereg dokumentów które wykonywane są do ćwiczeń dowódczo-sztabowych dla sztabu ogólnowojskowego i poszczególnych rodzajów wojsk oraz dokumenty do ćwiczeń taktycznych z wojskami, ze strzelaniem amunicją bojową itp.

Dokumenty są opracowywane przez sztab ogólnowojskowy z udziałem

specjalistów poszczególnych służb, w tym również kwatermistrzostwa.

Treść i forma oraz sposób opracowania takich dokumentów ćwiczenia jak:

- plan łączności;
- plan regulacji ruchu;
- plan pozorowania pola walki;
- plan strzelań amunicją bojową;
- schemat sytuacji tarczowej itp

przedstawione są w wydawnictwie ASG WP z 1982 r. "Metodyka ćwiczeń taktycznych /opracowanie, organizacja i prowadzenie/. Podręcznik. Praca zespołowa" nr bibl. PF 1048.

BIBLIOGRAFIA

1. Instrukcja o organizacji i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych. Wydawnictwo MON. Inspektorat Szkolenia. Sygn.Szkol. 520/76 nr bibl.PF 17799.
2. Metodyka ćwiczeń taktycznych /opracowanie, organizowanie i prowadzenie/. Podręcznik. Praca zespołowa. Wydawnictwo ASG WP. Sygn.ASG wewn. 3558/80 nr bibl. PF 1048.

~~OPRACOWAŁ~~
STARSZY WYKŁADOWCA KTT
/-/ ppłk dypl. Zdzisław KULAWIK

~~SPRAWDZIŁ~~
KIEROWNIK ZAKŁADU SŁUŻB KWAT
/-/ płk dr Mieczysław GRODZKI

Opracował
ppłk. dypl. Zdzisław KULAWIK.
Bel. 13251

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 6DZ

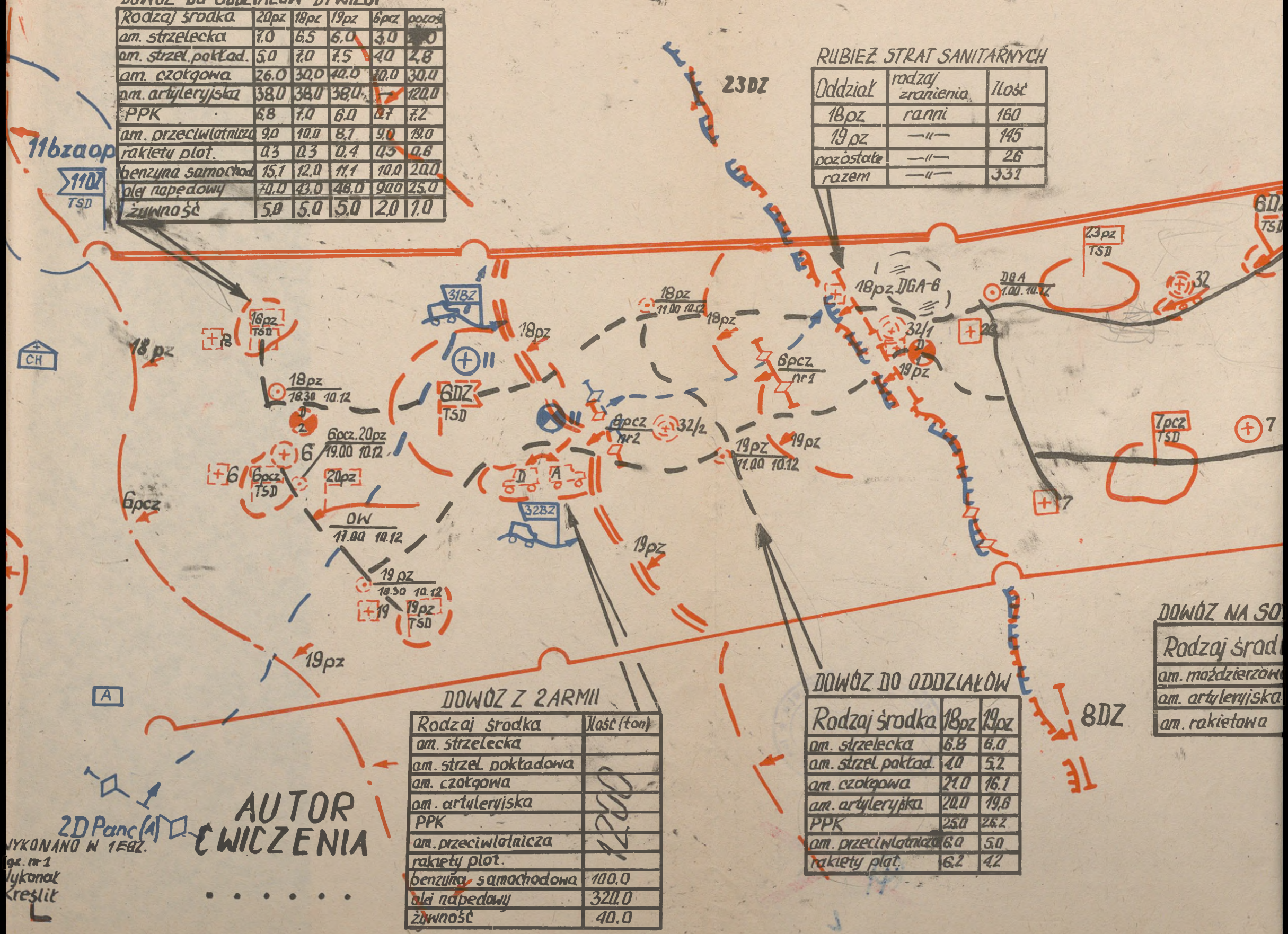
PLAN DZIAŁANIA TYŁÓW 6DZ W ĆWICZENIU NA TEMAT: ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

DOWÓZ DO ODDZIAŁÓW DYWIZJI

Rodzaj środka	20pz	18pz	19pz	6pcz	pozostałe
am. strzelecka	7.0	6.5	6.0	3.0	2.0
am. strzel. pokład.	5.0	7.0	7.5	4.0	2.8
am. czołgowa	26.0	30.0	40.0	10.0	30.0
am. artyleryjska	38.0	38.0	38.0	12.0	120.0
PPK	6.8	7.0	6.0	0.7	7.2
am. przeciwlotnicza	9.0	10.0	8.7	9.0	19.0
rakiety plot.	0.3	0.3	0.4	0.3	0.6
benzyna samochod.	15.7	12.0	11.1	10.0	20.0
olej napędowy	70.0	43.0	48.0	90.0	25.0
żywność	5.0	5.0	5.0	2.0	7.0

RUBIEŻ STRAT SANITARNYCH

Oddział	rodzaj zranienia	Ilość
18pz	ranni	160
19pz	—	145
pozostałe	—	26
razem	—	331

DOWÓZ Z 2 ARMII

Rodzaj środka	Ilość (ton)
am. strzelecka	
am. strzel. pokładowa	
am. czołgowa	
am. artyleryjska	
PPK	
am. przeciwlotnicza	
rakiety plot.	
benzyna samochodowa	100.0
olej napędowy	320.0
żywność	40.0

DOWÓZ DO ODDZIAŁÓW

Rodzaj środka	18pz	19pz
am. strzelecka	6.8	6.0
am. strzel. pokład.	4.0	5.2
am. czołgowa	21.0	16.1
am. artyleryjska	20.0	19.6
PPK	25.0	26.2
am. przeciwlotnicza	6.0	5.0
rakiety plot.	6.2	4.2

DOWÓZ NA SO

Rodzaj środka
am. moździerzowa
am. artyleryjska
am. raketowa

2DPanc(A)
WYKONANO W 1982.
cz. nr 1
Wykonat
Kreslit

AUTOR
ĆWICZENIA

DOWÓDCA 6DZ

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE TYŁOWE 2A Nr 01

SD POGORZEL /5017/ 11.00 9.12 mapa 1:100 000 wyd.1973r.

1. Do 24.00 9.12 w oddziałach i tyłach dywizji zgromadzić zapasy ruchome środków materiałowych.

Do 2.00 10.12 zgromadzić na stanowiskach ogniowych zapas doraźny amunicji: artyleryjskiej - 280 t, moździerzowej - 50 t i rakietowej - 220 t.

2. Limity zużycia na 10.12;

- benzyny samochodowej 0,4 jn;
- oleju napędowego do pojazdów kołowych 0,4 jn;
- oleju napędowego do pojazdów gąsienicowych 0,5 jn;
- oleju napędowego do czołgów 0,6 jn;
- paliwa lotniczego 3,0 jn;
- żywności 1 rdz.

3. Dowóz środków materiałowych:

- w dniu 9.12 do 20.00 ABMZ dowiezie wszystkie środki materiałowe do pełnych zapasów ruchomych;
- w dniu 10.12 do 1.00 w rejon SO artylerii przybędzie transport z amunicją na APA w ilości 550t;
- 10.12 około 20.00 w rejon 6bzaop armia dowiezie 1200 ton amunicji, 100 ton benzyny, 320 ton oleju napędowego. 100 ton innych środków materiałowych.

4. Na 10.12 przydziela się dywizji 32 mbw, dwie grupy chirurgiczne i dwie grupy hospitalizacyjne.

5. TSD 2A od 10.00 10.12 w BORZĘCIN /2416/, 2ABMZ. Od 6.00 10.12 w rejonie: KOWALE, BUSKO, OSIECK.

ZASTĘPCA DOWÓDCY-KWATERMISTRZ 2A

.....

DOWÓDCA 6 DZ

ROZKAZ TYŁOWY 2A nr 02 SD POGORZEL /5017/

Mapa 100 000. Wyd.1973r.

1. Rozmieszczenie tyłów 2A:

- 0AEMZ-2 w rejonie: DRZYCIM, MICHNÓW, SOLEC;
- 2ABMZ w rejonie: KOWALE, BUSKO, OSIECK od 6.00 10.12
- 29 OZM armii, mbw, kss, kh, st.krwiodawstwa II kat w rejonie: PIECZARY, MICHNÓW, PAWŁOWO;
- 30 OZM armii, mbw, kss w rejonie: SOSNE, PIECZYNNIN, KOZIÓW od 20.00 9.12;
- TSD armii w rejonie BORZĘCIN

2. Armijne drogi samochodowe:

Nr 1 KOWALE, ZBLEWO, RYTEL, DEBRZNO, SŁOMSK
rokada: DEBRZNO, KOSIN, WINIARY

3. Zabezpieczenie materiałowe:

a/ Limit zużycia środków materiałowych na 10.12

- benzyny samochodowej	0,4 jn;
- oleju napędowego do poj.koł.	0,4 jn;
- oleju napędowego do pojazdów gąsienicowych	0,5 jn;
- oleju napędowego do czołgów	0,6 jn;
- paliwa lotniczego	3,0 jn;
- żywności	1 rdz.

b/ Dowóz środków materiałowych

- do 20.00 9.12 2ABMZ dowozi do 6DZ brakujące środki materiałowe do pełnych zapasów ruchomych;
- do 1.00 10.12 w rejon SO artylerii armia dowlezie amunicję na APA w ilości: artyleryjska - 280 ton; moździerzowa - 50 ton, rakietowa 220 ton;
- kolejny dowóz z armii około 20.00 10.12 w ilości 1200 ton amunicji; 100 ton benzyny; 320 ton oleju napędowego; 100 ton innych środków materiałowych.

4. Zabezpieczenie techniczne

Obsługę i remont sprzętu pododdziałów tyłowych zakończyć do 21.00 9.12. Sprzęt, który nie będzie wyremontowany siłami dywizji zgłosić i przekazać do armii.

5. Zabezpieczenie medyczne:

Do 18.00 9.12 rannych i chorych z oddziałów i punktów medycznych wyewakuować do BSzF-2. Na 10.12 dywizji przydziela się 32 mbw, dwie grupy chirurgiczne i dwie grupy hospitalizacyjne, które przybędą w rejon tyłów dywizji o 22.00 9.12.

Na kierunku dywizji w dniu 10.12. ewakuację rannych prowadzić będzie pluton samochodów sanitarnych.

6. Meldunki przedstawiać o:

- gotowości tyłów do 24.00 9.12.;
- większych stratach - natychmiast;
- stanie tyłów do 22.00 wg stanu o 18.00

DOWÓDCA 2A

.....

SZEF SZTABU 2A

ZASTĘPCA DOWÓDCY 2A
KWATERMISTRZ

.....

Wydrukowano w 15 egz.

Egz.Nr 1-15 Bibl.Nauk DZS

Wyk. ppłk KULAWIK

Druk A.W.

Druk ASG WF pf 343/ pf 1523/WW

Kor. B.S.

Egz. Nr 1 - Bibli Nauk.

pf

